

Metodologie 1
Základy kvantitativního výzkumu,
výzkumné otázky, hypotézy

Lenka Slepíčková

Rozdíly mezi kvalitativním a kvantitativním přístupem

- Představy o realitě
- Indukce vs. dedukce
- Lineární vs. cirkulární postup

Základní schéma výzkumu

1. Vymezení problému a volba přístupu
2. Plán výzkumu
3. Sběr dat
4. Analýza a interpretace
5. Výzkumná zpráva

Kdy zvolit kvantitativní přístup?

- Fenomén, o kterém máme nějaké informace – jsme schopni zformulovat hypotézy
- Ověření teorie
- Jde nám o čísla, chceme provést srovnání, popsat variabilitu
- Chceme zobecňovat naše závěry

V kvantitativním výzkumu se obvykle setkáme s těmito kroky:

- formulace problému a výzkumné otázky
- informační příprava výzkumu
- formulace hypotéz
- rozhodnutí o populaci a vzorku
- (pilotní studie)
- rozhodnutí o technice sběru informací
- operacionalizace
- konstrukce nástrojů pro tento sběr
- předvýzkum
- sběr dat, zpracování dat
- analýza dat
- interpretace
- závěry

Výzkumná otázka

K čemu je dobrá a jaká má být?

1. Inkluzivní vzdělávání podporují nejčastěji lidé s vysokoškolským vzděláním, středoškolským vzděláním, nebo lidé vyučení?
2. Mohou záporné postoje mladých lidí k osobám s postižením ovlivnit chování budoucích generací?
3. Život s postižením.
4. Funguje české inkluzivní vzdělávání?
5. Měla by být osobám s dědičným tělesným postižením umožněna asistovaná reprodukce?

1. Jaké jsou postoje rodičů propadajících žáků k učiteli?

2. Jaký je vztah mezi socioekonomickým zázemím žáka a prospěchem z klíčových předmětů na ZŠ?

3. Je nízké sebehodnocení způsobeno docházením do praktické školy?

Typy výzkumu dle cílů

- Deskripce
- Explorace
- Elaborace
- Explanace
- Experiment
- Evaluace

Hypotéza

- Hypotéza je očekávání o charakteru věcí, vyvozené z teorie
- Hypotéza je **ověřitelný výrok o vztazích mezi dvěma jevy**

Pravidla pro tvorbu hypotéz

- Je oznamovací, jednoznačně formulovanou větou
- Obsahuje závislou a nezávislou proměnnou
- Obsahuje měřitelné proměnné
- Obsahuje tvrzení o rozdílech, vztazích nebo následcích
- (Je motivovaná)

Hypotézy

- Čím větší kontakt mají lidé s osobami s postižením, tím pozitivnější k nim mají postoj.
- Mladší učitelé mají pozitivnější postoje k inkluzi než starší učitelé.
- V současných příručkách pro rodiče je více prvků liberální výchovy než v příručkách starších.
- Zvýší-li učitel počet pochval, výuka bude efektivnější.
- Sociální status rodiny ovlivňuje školní úspěšnost potomků
- Sledování programů s násilným obsahem zvyšuje agresivitu u dětí.
- Na alternativních ZŠ učitelé komunikují s žáky více partnersky než na běžných ZŠ.

Časté chyby

1. Hypotéza není výrokiem o vztazích mezi dvěma jevy

- Na vybrané ZŠ Rynárec se šikana nevyskytuje.
- Znalost pojmu kyberšikana je mezi dětmi velmi nízká.
- Metodický materiál rozšíří teoretickou základnu učitelů odborného předmětu a stane se účelnou a vítanou pomůckou při praktické výuce žáků.
- Pod pojmem zooterapie si většina respondentů představí nejčastěji psa a koně.

2. Hypotéza není ověřitelným výrokiem

- Pokud se mezi žáky kyberšikana objeví, žáci nebudou vědět jak na tuto situaci správně zareagovat.
- Informovanost lidí o osobách s postižením zvyšuje snahu jim pomoci v MHD.
- Čím více bude doba pokrokovější (ekonomicky), tím méně bude lidí věřících.

Časté chyby

3. Odhadujeme výsledky výzkumu

S drogami se již na ZŠ setkalo více než 70 procent žáků.

4. Snažíme se vysvětlit výsledky výzkumu

Žáci s postižením neužívají drogy příliš často, protože nemají šanci se k nim dostat.

5. Samozřejmé tvrzení

Sociálně silnější rodiny si mohou dovolit lepší, nákladnější technologie pro své děti se sluchovým postižením.

Studenti prvního ročníku medicíny mají méně informací o lupénce než studenti pátého ročníku.

Čím více času tráví matka ve společnosti lidí, tím méně trpí sociální deprivací.

Možnost komunikovat se slyšícími je pro sluchově postižené přínosem, integrace posiluje rovnost možností rozvoje a sebeuplatnění.

Operacionalizace jako hledání indikátorů

- Operacionalizace nám říká, jak studovaný jev rozpoznat

Pohádky rozvíjejí obrazotvornost dětí.

Dívky jsou v učebnicích prvouky zobrazovány stereotypněji než chlapci.

Čím je společnost frustrovanější, tím je také krvelačnější.

Děti žijící po rozvodu rodičů ve střídavé péči jsou v životě úspěšnější než děti žijící po rozvodu převážně s jedním rodičem.

Kdy hypotézy v kvantitativním výzkumu neformulujeme?

Je-li výzkum deskriptivní a má jen jednu proměnnou

Př. Jaké jsou souhrnné výkony žáků v testu PISA?

Jak vypadá typický den svobodné matky?

Jaké jsou projevy agresivity ve škole?

Jaké je časové zastoupení jednotlivých činností učitele na hodině biologie?